

Էջ 311ա (սուր գրէէ). Փառք ամենանիք երրորդ տութեն հաւը եւ որդյո եւ հօդոյն որդյո. Ով դաւք նր լուսավորից եւ մանկութե ու ենիցց յորտած որ ընթեանունք զնաւուչուն ուր մասշաբան է. յիշեցի ի նր եւ ի մարգարափայլ արաւութ ձեր. Նր եւ երանիկ պատուական. եւ ընթեանը ի հայրապետուց եւ գովիանի ի մէջ եղանց. պատուելի եւ փառաւոր հայրապետու մեր զար աւասիք արձենքնան. որ ետ վերաստին նորոցէ, զար մասշաբան. յիշանուի ի նր եւ ի ենալոց իւր առ ամեն. եւ այլ մարգարանց զար պատուուն. զար զաւուածն անուածուն. զար կուրանց անուածուն. որ աս կամ հաւաքիք ամէն. Ով մասնանք նր եկեղեցոյ. ով ոք հանդիպէք ի մաս կարգալով կամ աւրինակից մէկ ըրբա սորով ասացք եւ ան զեղ ողորմոցէն եւ իւր մաւանագամ գալուստեանն ամէն. Ընդ ամի եւ ինձ անարժան մեղասոր զեցյլ եւ շնորհն ի կուտարոց պարզութ նոյնու կազմու ուսոյ յիշեցէք ի քն. զայրին իմ եւ զմզոյն իմ եւ զերիստառով զար պետն իմ գաւիթ ենթան յիշեցէք ի քն. յիշան յիշեալ լիշէք առաջի անման զարին այս. Կազմցան ի թականեան հայրէ. ակ. եւ քի փառք յաւետան ամէն:

43.

Գ Ա Ն Հ Ա Ր Ա Ն

?

ԹՈՒՂԴԹՔ 425: — ՄԵԽՈՒԹԻՒՆ 27×19×11սմ.: — ԳՐՈՒԹԻՒՆ երկխմ, իւրաքանչեղ 22×6 սմ.: — ԳԻՐ նորոր ոտքորդիք. տող՝ 27. Յանար սև. զուխներն ու սկզբանատերը կարմիր, նարնջագոյն, ծիթացին, ավանդական եւ զննիւթ - նիմուն հաս եւ ողորկ թուսիթ: — ՎԱԼՍՄ' կանանա փայտ: — ԱՆՎԳԱԱՄԱՆՑ սկզբէքն եւ վերջէն 1-2 թթոթ պակաս, բայց մասցաւը զունարգութ: — ԴԱՏԱՄՆ ԹՈՒՂԴՔ 24×8 ա-ը, 251 ա-ը, 421 ա-ը 423 ա եւ 425 ա-ը-246 պ, որոր ըլոյն նոր կարկասողի մը կողմուն զուսած նն: — ԼՈՒՇԱՅՑԱՅԱՌՈՒՇԴՐՄ հասարակ պարունակութ: Նվաճուն պարզաբերէ: — ԳԻՐԾ ՄՎԻՇԵ. սասացո՞ անուածու անուածու միավանակ Սիծրացիք, տնկ Թիթեն ննուածու պահպան. թուական անյատ:

ՏԻՇԱՍԱԿԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ. կամ առաջին գրէն թուով մէկ-երես տանեակ, բայրն ալ հիւսուած գանձերուն վերջ տառցով. ալիք գալու պահին եւ որբագործի: սիրով հայցով գանձեր ւասողի: եւ լու պահոցի: ող:

Էջ 28ը. ...այլ եւ երգողի բանիս աղքատի ան մի գրիգորի: Նայ եւ սասցով գանձեր եւ առաջի. յական ենթանուած, ուղիղ փախողի. այսոց ի բանի եւ որբագործի: սիրով հայցով գանձեր ւասողի: եւ լու պահոցի: ող:

Էջ 116ը. շնորհօն յին. երգոյն երգողի. եւ ըստացողի. մաքրու նեղիցի: ալ յակուն արի նր մեծուեցից: ող:

Էջ 369ը. եղանակոցք գանձեր եւ առաջի. ժըրաւան կանչուղոց յատենի. միարան դուք աւել ողրով. միկրու անարժան զընողի:

Էջ 378ա. եւ անմանա գանձեր ասողի յակոր մանուն եղորի: եւ ստացողի այս գանձարանի. յակոր անուն եղորի... այլ առաւել սորին զընողի. սուս - անարժան անուն մէկըրը. ողորմ:

Սնացեաները շատ աւելի համառօտ են եւ ոչ մէկ նորաթիւն կը պարունակին:

Ուրիշ յիշատակութիւններ. Էջ 201ա. Մի մեղադրէք զի օրինակն խամ էր առաջ:

Էջ 245ա. 259ա, 260ը, 261ա (լուսանցքի վայ սուր գրէէ) գանձու մեծուրաց փանայն է:

Էջ 257ա (նոյնպէս) Ալյու տեղարակին մեծուր վանց անց է:

Էջ 380ը (ուրիշ գրէէ) թէ իմանան դու ես ես դան անձւլ:

Գիւնաւոր յիշատակարանը կորսուած մասերուն մէջն էր անշուշու:

44.

Ա Կ Ե Տ Ս Ա Ր Ա Ն

?

ԹՈՒՂԴԹՔ արդի վիճակին մէջ 199: — ՄԾԺՈՒ-
ԹՈՒԽ 31×24×8 սմ.: — ԳՐՈՒԹԻՒՆ երկխմ, իւրա-
քանչիւու 20×9 սմ.: — ԳԴՄ զիւսագիր երկամազիր
թանար գենաւան սե. ուրիշ զոյ չ գործածուած.
տող՝ 19: — Նիրթ մազաղաթ: — ԿԱԶՄՐ կաշեպատ
փայտէ: — ՀԱՆԳԱՄԱՆ շատ գէշ. կազմ ուղրովին
պատոսան, սկիզբն, մէթեն եւ վզուն թթունիր
ինքան, զուրք շատ տեղեր ջջուած, տնկ տող թիր-
թեր փառած, որքորմած, սեցած: — Դասուկ թուութ,
լուանցազարդ, զարգաղիր կամ կարմըստողիր չկան
մաւ: — Գիշէ են անանաթ, իշտատալութեանց բացա-
կայութեան պատոսան: — ԹՈՒՂԱԿՈւն շունի, բայց
շատ ին ծովագիր կ'երեւայ:

ՅԵՇԱՍԱԿԱԳԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ Էջ 46ը. Աւե-
տար բառ մաթեասի. ընթեցաւը զի զիւնազիրէ ե
արարեալ մի զոյիք զբաւուն էեր կամք է որ զուուն
է գրեալ:

Էջ 157ը. Աւետարան բառ Պակա. (ասէի եռք
նուր գրով). Յիշակ է որ աւետար լոյսանգիր. զուր-
գանի որդի. սեպայ. ներսէնու. որ իւր արգար վա-
տակիցն. էաս եւ կադ. Թարվէլու Սուրբ մածանուց եկե-
ղեցյու. ով ոք կարոյ ան ողրովի ասէ. իւրն. եւ ծո-
զացն եւ եղազորն. պ'տալին եւ կողակցուն. շոշանին
եւ ամ արքան մերձաւորց. եւ ի թիվն փիզն. ուղին. ին եւ հայց թիվն եւ մէթին եւ ի մածանակ
ապ'պ'հան շանին. յորժոմ գնաց ուռաւուն յիշ. կաիիլ արաւ. յետ գաւածաւ. եկն Թաւրէկ քանի մի
օր. նսաս գնաց թէհրաւ. մեռ'մի. նու.ստ. կրպտ.
քահանացիս:

(Ը-բու-նոյիւէիւ)

Հ. Յ. Ա մ ս Ա ն ն ն

Լ Ե Զ Ա Կ Ի Ր Ա Ն Ա Կ Ա Ն

ՅԵՇԱՍԱԿԱԳԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ (Ը-բու-նոյիւէիւ)

6.

1. Հ. յ. ուռուն եւ կ-նուուն բառաւերը: Եմ ըն-
դունիր Holger Pedersenի կարծիքը, որուն հա-
մեմատ ուռուն, *ուռուն, *ուռուն-էն եւ կ-նուուն-*ըն-
ուռուն-էն առաջ եկած են, իրը այսնաւորներու գոշ-
նակաւորութեան օրինակներ հ. յ. մէջ. Ու միայն

իրարու մէջ (in sich) պէտք է այս հետաքրքրական հարցին լուծումը փնտաւէլ, այլ հարկաւոր է հ. Հ. Եղանին բարը բառերը նկատել եւ ան առներ արգելուած ենք յիշեալ կարծիք հաստատել, որդիշետե թիւն՝ ալ ունիթք եւ ոչ *բարն, ունուն, ինուն ալ վետամ բայէն եւ ոչ *բարն, ունուն եւ այս օրինակները պարզ ցցց կուտան, որ հ. Հ. է մէջ ճայնաւորներու դաշնակառուութեան մայզ խօսելու իրաւունք չունիք:

Եթէ Pedersenի կարծիքը (ա. իբրև ուրիշ նկատմամբ շատ յաջորդ յօւնածածիկ արmenisch und die Nachbarsprachen KZ. 39 եւ նորա գեղ չլիցած թարգմանութիւնը Հ. Ս. ի մէջ) այսու անընդունելի է, աւելորդ կը համարիմ նմանապէս Hübischmannի կարծեաց համամատ *ձէկի եւ *վ. կէ եւերդ բացարձակ փորձ մէնքն: „Dass freilich, կը լու Հübschmann 1F, Anz. 11,30 Իրլի՛, Der indogermanische Ablaut“ գործին զայ խնելով, in wenigen armenischen Wörtern, wie առաջ լատ. 'tās' 10' und վա-թան 'vat'sun' 60' neben վաշ առ 6' und mehreren italienischen (wie lat. quattuor neben umbr. petur-, griech. τέτονες usw. BB. 17, 119—120, Hirt, Ablaut S. 15—16) a neben e, o erscheint, muss zugegeben werden, aber gerade in diesen Fällen erscheint im Sanskrit nirgends i neben a, sondern nur a. Darnach sind also diese arm. und ital. a entweder einzelsprachliche Neuerungen, oder nach Hirt als Vertreter des idg. reduzierten zu fassen:“

Ըստ իմ կո ծեսոց կրնակը մայն խոսա-ձեւերը, ինչպէս լուսու. magnus (հ. Հ. մէջ, *մեծա-էն, հման. մեծու = նորդեր. *մեց-ալի) *մ. ցոս-էն զաւարու *զ. ցուսուր-էն, ամենասու ուու-շ բացարել, խոկ հ. Հ. աւել, պատեւ, բառն, վենան, բառերուն մայնը նորդերը. օ է ուրբեմ ուստ *po-կէ-մի, պատեւ *spo-կէ-մի, ուու դօկմմ, վաթսուն = *լ. թու + ուու-ի մէջ *լ. թու *կ-օ-հէս (լ. = հ. Հ. պատկերութիւն է եւ = նորդեր. *լու բառին), որովհետեւ *սնէս հ. Հ. ի մէջ *ից ձեւը կունենա՞ն Ալու ձեւեր նորդեր. օ էի տեղ բարդուած բառերուն վերջն անդամենքը մէջ յուալ եկեր են, ուսից ուրիշ տեղ ալ տարսուեցան, հման. հ. Հ. Գոյսոյ ։ սմաջհնուն-ուս, եւ հ. Հ. ի մէջ միշամատ թեամբ *յա-նի-ի տեղ յա-նի, յա-ն է հ. Հ. տուն (նորդեր. հնոյո-ուս) 'այս'.

2. Հ. Հ. լութեառուն բառը նշակել լաւ գիտենք, ըստ բառին աւելի հնագոյն ձեւ մըն է լութեառուն բառին մէջ *ըստ-ի ձեւը եւ լութեառուն է իբրև միշամատն այն ճայնաւորը. տարսովոյ չկայ հիմոյ, որ շրբք = նորդեր. *կրտօնես + ի մէջ նորդեր. ուզլ. յոդն. ի ըս վերջուորութեան մայնը ալ պէտք է որ ունենայ (հման, նաեւ Holger Pedersen, Armenianisch und die Nachbarsprachen, KZ. 39, 465—485), այս որդիշետե հակառակ Pedersenի ճայնաւորներուն վերջն ալ առնենքն կորուած կ'ըլլար, հոսանքն ինչպէս բառերուն անուն է իմաստիք, ինչ է իմաստը - ճայնիք:

Ըստ իս չ. ի մէջ նորդեր. *իջու = հ. Հ. եւ բառին հ. Հ. այլակերպութիւնը փնտաւելով, հ. Հ. ա-ոզզ, յոց վերջաւորութեան նախաւարելքը յանջներ է գտնել, որով մի եւ նոյն ժամանակ ոչ միայն *ըստեւ, այլ եւ ուրուտ, դրւ, եւն, ուրեւ եւսից բառերուն + ալ *զա-էն մեծ գրբութեամբ յարհուած է՝ անոնք ամենն ալ վերջը նորդեր. ո-ս ունենալով:

Այսպէս մ-+ ալ = *mes-ս, հման. լիս-տէս (եւ հ. Հ. ով) Meillet, Esquisse 65: Այս երեք ձեւերն ալ երկորդական են, որովհետեւ սկզբնապար *մէ-ս, *ըտե եզ. ի անոնզը. հորդվերուն արմանն էր: Հ. Հ. ի մէջ եւ ուզզ, եզ. ի գէմ ու-նիք եզ. ի անոնզը. Հորդվերուն մէջ սկզբնապար ըտ-արմատը, հման. յուն էրմէ, նոյն էն իջ ձեւը = սկզբը. *ուղոյ, *ուղե, որ ձեւէն անհար ի իշտ, իւ, ինչն, իւն ձեւերուն մէջն ալ ե-ի տեղ, իսկ ինէն, ին-էն *իջն, *իմեւ-էն են՝ նոյն մէջ ձեւի գործուուղը շեւ և մասներուն ազդեցուուղը եւ և մասներուն ազդեցուուղն առանական է: Կուտան ուղուուծ կուտան ուղուուծ *mes ուզզ. յոդն. ձեւը հ. Հ. ի մէջ նորդ կարգ մը հորդվերուն ի լոյց ածեց, որոնք ամենն ուղու լը պարին եւ, եղ, դէջ, մ-+տ, որոնցը մը ուրց-որ, մը ուրց-շե, մը ուրց-ս (հ. Հ. մէջ *me-vis-ս) էր, գնջ ալ *մե-ուներ հման. սուն, ալբրէն ձեւերը, որոնք նոյն պէս = *սուն, ալբրէն ձեւերուն մասնագր են, որ տ-է հուլ կուդ ուրց ալ երեւան կու դայ- մ. Meillet, Esquisse 63:

3. Հ. Հ. ա-մ (է-արման) եւ ո-ս-ուն բառերը: Այս բառերուն նորդեր. ձեւը *սաման՝ աման, (սկր. sámā) կըս սարի, տարօյ ժամանակ, ժամանակ, սարի, սկր. ամ. համօն ամանանց, համօն շերթ, Bartholomae, IF 1, 179, հիրեր. սամ աման, Fick, Wörterb. 42, 290 ա. Հübschmann, Arm. Gr. 1, 416) կը պատկանին ըստ իս յուն. զման հնձել, կթել, ժողվել, պայ սանդացա, զմանդալդ որոց, բառերուն, որ յուն. բառերը մեծ նոյն էն ամանանց արմատն կարել, հնձել, կթել, նախանշանակութիւնն ալ պահել են: Այլակերպութիւններ արմատն ցցց կու ասն հրդ. տառ, որդ, մահն հնձել, եւ լատ. meto:

Ըստ իմ իրածեացն զմանդան արմատն արմատն հ. Հ. աման, յան. կնիւ ոպոյ Լույ, (փփառն. լոտ-ամա գոյս, կ. ohm), յան. զմիս գիտեացին աման, սկր. գնաբրա սամիր, կուժ, ինեւ լու համար աման, (հման. IF 7, 94. ա. Հübschmann, Arm. Gr. 1, 416) բառերէն մը զատելու չէ, որդիշետե կարելի կ'ըրեւոյ ինծ աման, նշանակութեան այնպիսի բացարձութիւնը, որ ամանը *ըմբնան, ժողուող ջոյց կամ գիււոյ, նախանշանակութիւնն ուներ: Մի եւ նոյն կինան ըլլալ յունոյ աման, նշանակող բառերուն հետ նաեւ լատ. am-p-la գաստակ ձեռաց, ansa, = *am-lā, նոյնպէս an-sa = *am-sā եւ այլակերպութեամբ լատ. ma-nus 'ձեռն', ըմբնան, = ի ձեռն ժողվել, ըլլալով, հման. բառեմ, բային արմատը բառն, լատ. Waldeif (Lat. etym. Wörterb. 27)

Հ. Հ. էնիս = նորդեր. *ոտօնօ, հման. յուն. հու- ո-օօ, սկր. այս եւ ի այսպէս *ոտօն:

Դ. Բ.

am-p-lus 'ρυθμαρδαկ, ճոխ, ալ, am-lo-էն, ampla եւ ansa բառերուն հետ մի եւ նոյն արմատ ունի 'րմանոց, բայսանդալպ, fassend, umfassend, նախանձակութեամբ: Կայ ամա արմատին կը պատկանի լատ. amā-re 'սիրել, (եւ am-ic-us 'բարեկամ, = *ըբանել, բանել, ունենալ, - եւ լատ. amā-rus 'գառն, հման. նշանակութեան վերաբերեալ զոթ. baitr 'գառն, եւ այլսկերպութեամբ հա. baitr, ապօ. bitter, հա. քրէ bitterar. Նրա. bitter առ զոթ. beitan 'խծանել, նոյն բառը, ինչպէս լատ. findo, հանդ. bhinādmi, bhedāmi 'հերձանել, պայքել, (Uhlenholtz, Got. Etym. 23a և 26a) 'բանել, բանել աստամբ: Անդուն մեր. կամա 'կամք, զատկու է մեր արմատն, իսկ հ. մար = հագեր. *mā-tér, իրը այլսկերպութիւն 'ամա լոր-էն 'սիրող, նշանակութեամբ շատ համանակն է ինձի:

4. Հ. և վան եւ բար ին = հագեր. *selesontmę առ յան. էլեւն, էլեսթա հիբեր. sellaim 'ասում, հ. բառը 'առնում, *վասուլ նախանշանակութեամբ:

Հ. և վան (ա. էլլ.) բառին բացարութիւնը յինուած է հետպատի Holger Pedersenի 'ասամբ, բառն առած մենամբեան վայ. 'ասամբ, հագեր. *odontmę կամ *edontmę (KZ. 39, 421). նախանելուն վայ միանք քիչ մի ասորեր առաջարկութիւն մ'անին, եւ այս է 'և վան = *selesontmę առ զոթ. *odontmę նախանելեան բացարութիւն եւ այդ առած համար, որպէսիւն չեմ կարծեր, որ *odont. (հման. յան. ծծնօս, ծծնօս) հ. մէջ արքէն *ուռու եղած լապ, երբ *odontmę-էն 'օծոնման, *օծոնման, *օծոնման = ասամի կառակ Առունեան եղաք մէջն առ պատու = *odontmónos, *odommónos, *odomónos-էն է, իսկ էլլուն, ինչպէս Առունեայ ժողովական ձև է 'Եղաման, Ասումածոյ ի տեղ եւ այսպէս *եղաման = *selesontmęnes, *selesontmęes է, ուրեմն ոչ ծոնմա, ծնօմատօս, պի. ծոնօմա, *ծնօմանօս-ին նման ձեւակերպութիւն կը լաւը:

Հ. առ պատօնի մէջ նման կրկնամակը բառութիւն է, ինչպէս առ ինչն եւ լատ.-ին:

Իմ բացարութեան փոքր առ ինչն վերջառութեան Spr. Abh. 1 հասորի մէջ մշկու առ չէ. իսկ Osthoffի բացարութեան վայ կը լի Պедersen KZ. 39, 412: "Verfehlt ist aber jedenfalls die Annahme von Osthoff in v. Patruňans Sprw. Abh. II 69 ff., dass -os-i- in vor-toniger Silbe zu -u- wird; er geht dabei von der Ansicht aus, dass das vor-tonige arm. u aus oi entstanden ist; es ist daher ganz gewiss nur aus օu entstanden. Osthoff hat seine Annahme nur aufgestellt um das Suffix ---i- -ut'iun durch Komposition (-o-sition) erklären zu können; der sekundäre Diphthong wäre vielleicht eine hinlängliche Erklärung für das թ t' (nicht չ) aus idg. -t; aber -ut'iun lässt sich von -u/թ -oit' = gr. ενος̄ nicht trennen (KZ. 38. 220)."

Երեսովին բառ ուրեմն = երեսովին բառը + մէջ վերջառութիւն է, առ զոթ առ մէջն առ կը առնենք, որ բառ Osthoffի (Spr. Abh. հատոր 2) *strijūn -էն 'հասելը, եւ առ հնագեր արմատ 'sero, հման. գեռ առ ինչն եւ այլն: Երեսովին իրեն վերջը առ ինչն կրկնամբ է մ'ունի պիթ + մին վերջառութիւններով, ինչպէս արգէն Bugge KZ. 32. պարզ տեսած է, որ հանդամակը մեծ պատիք կը ըսրէ հանձարեղ հայագետին զիստոթեան:

Եթէ որեմ երեսովին բառը յառ ոքան պրեռա է, ինչպէս Osthoff և Pedersen ալ կը սեն, առ ասենը եւ ուսուց եւ ուսուց էն հագեր. *prépouti-ս եւ երակութիւն = հագեր. *prepoti-յոն է, ուր ուս-ի-ն ուրիշ մասմբ մի եւ նոյն է, ինչպէս -ուն լատ. mentio, mentionis ի մեջ, տանեա Meillet Esquisse հօ.

Որիշ մասմակութիւն մը կը լաւը չ. օ. հայեր-ինի բառի մէջ *իրեսովին ձեւը *bero էն, երօլի ին ձեւէն բացարութիւն, բայց ուրիշ հագեր. լեզուներու մէջ միայն ձեւեր ունինք, ինչպէս *ունի լատ. nox բառի մէջ, յետոյ առօն 'ag-ի-չօն էն, կամ կը. մի. յարակում (հու. rati 'pugna, = հ. էն, *պա, հման. ունամունէն) ըսրՊедersen KZ. 39, 367: Այս կազմակութիւնն ուրեմն հ. ի մէջ միայն իրը նորոգութիւն մը կարելի կը լաւը, որովհետեւ ներկա պատմական ձեւեր սպասելու չէ ու վերալուրութեան առջեւը:

5. Հ. սո՞ր բառը = ըսր Osthoffի Parerga էլ 247 հանդ. գանուն 'թռչուն, Sprachw. Abhandl. 2 հասորի մէջ եւ ալ 'անկան Օsthoff էն յոյն հարձեր ունինք, ինչպէս հման Պедersen KZ. 39, 434 կը ն. 'dagegen sträubt sich das g.' Ըսր իմ կարծեանու գեռ հարկանոր չէ նորոյ համար բացարութեան այս նամարն թղողը, որովհետեւ՝ ուժ անպատճակ ասպօթինար ըլլալով' *ունի հ. ձեւ հանդեր նենթարդին, ըսրիլ, որ հ. ի մէջ *ունի յուն (= պար. զօց 'թռչուն), բառին մէջ զանունդ ին ազգցութեան առկ ուն եղաւ. Այսպէս ալ կարծեր է ատակ. կաշ 'սազ, բառը հ. սո՞ր բառ իսկ պատուած բառը հ. լեզուն կապել, հ. մէջ *կաշ ժողովզգական առաջակիցինութիւնը (Ստեղծագործութիւն, առ գեռ աւելի մօն է ատակ. կաշ բառին, քանի թէ Hübschmann KZ. 23, 26 նեթարդուած *gas, ուր John. Schmidt KZ. 25, 127 եւ Pedersen ալ KZ. 39, 454 կը լուսուին, միայն յիշեալ լեզուարակ այս տեսակ կարծերուանին, որ *կաշ Շնագյն ձեւ է մեծունյուն ժամանակ ուն բառին, զոր կարծեր ունենալ, ինչպէս ցցոյ տուած եմ, բարորդին հարկանոր չէ:

6. Հ. թեր-է-ս բայր 'իրեն լը որդութեան վերաբերմասը: Հագերուուր. ներօն. ինչպէս պի. ներարման ցոյ կու տայ, հ. մէջ ալ *bherōmi եղաք, բայց *bheresi, *bhereli երկրորդ վասի մէջ -ու ուլ ըլլալով, ընդունեցաւ 1. գետիք մէջն ալ *բեր-է-ս = բերէս ձեւը կամ հ. բեր-յուս (=

¹ Pedersen կը ստուգ մէլ. անգ. 'Ich sehe in der Metathese den Einfluss des Wortes ասդ jag 'Vogeljunges' (= alb. zog 'Vogel')"

bheromi)-էն թերեւ: 2. գելք եզ. *bheresi = *բերէ սպահելու է. բայց օդական բային 2. գելքն եղ. ի ն= (*es-si-էն) ձեւին աղբեցութեան տակ ունիքը այնու ամենային իւլիս ձեւը: 3. գելքն եղ. *bhereti եղաւ բայ իմ՝ կարծեաց ։ *bhereti (հնէտ bheresi), *bheresi, bherchi, bherci եւ մայն այսպէս թերեւ: 1. գելքն յօն. *bheremes-էն եղաւ նորոգուած ։ *bheremni եւ ։ *bheresi, *bhereti ձեւերուն ազգեցութեան տակ. *bheremes, հ. ի մէջ *bheremem, ուսկից իւլիս, 2. գելքն յօն. ի մէջ հնդեւը. *bherete-ի մէջ՝ *bheret ձեւին աղբեցութեան տակ վերջնական հոգութեան աղբեցութեան տակ: *bheret, որ եթէ իւրդուն երիշ ծովերուն ձիւ շերը բովէ բով երերուին, պիտի կարենան այն պատասանը տալ, զոր տուած են:

(ՀԱՐԴԱՆԱԳԵԼԻ):

ՂՈԽԱՍ ԲԱՌՈՐՈՒԹՊԱՆՆԵԱՆ

Բ Ա Պ Ա Տ Մ Ա Կ Ա Ն

Խ Ա Խ Ո Ր Ո Ւ Խ Խ Խ Ո Ր Ո Ւ Խ Խ

Հանդիսին, Յուլիսի թուին մէջ՝ այս խորագրին նկատմամբ բնապատմակն յօդուածով մը յառաջ բերուած ապացոցները՝ Մեծարդ. կ. ն. ընդդիմախոսութեամբ մը ջօլուո կը չկնի:

Այս անգամ շատ կարճ պիտի ըլլայ վերջնն պատասխան:

Թող չկարծէ լին. կ. որ հուշուիլ եւ բորովի բառերուն նկատմամբ առաջնին անգամ ինդիր հանողն ինըն է: Շատոնց արդէն ծանօթ է որ գառապահներէն սմնն այս երկու բառերն ու ծառերն իւրաքանչ կը իւսունեն: Գլխաւորաբար ի խոտորդութ տեղի կ'ունենայ այս խոռնակութիւնը: Ապացոյն: Ահաւասիկ: Հաճեցէք բանալ՝ Հանդէն ամնօրեայի, Ա. աարին՝ էջ 179: Ժեսէք իւն գրուած է՝ Անիք ԲԱՅԾԻ, ան լորէ, առակին ծանօթութեան մէջ: Բորով Բորով: Գրաւոր լեզուի մէջ բորով է populus tremula իսկ հուշուիլ՝ populus pyramidalis: Բայց խոտորդուց բարբառոյն մէջ ասոր հականին է, այսինքն բարսի է բոր. pyramidalis խոտորդութ լույտ կը հնչեն, վան զի իրենց բարբառոյն սեպչական է նայ գիրին և հնչման փոխել շատ տեղ...»:

Բնականաբար երբ մէկը ուզէ յորէնն իւրէ ըսել, եւ բորույն յորէն, այլ եւս անհնարին է ըսել, եւ բորույն յորէն, այլ եւս անհնարին է

այնպիսւոյն հետ՝ բնապատմակն ցուցումներով խօսիլ...:

Մեծ. Կ. յառաջ կը բերէ քանի մը գաւառացիներու վկայութիւնն, որոնց դիմում ըրեր է նորը, բայց, ներուի իւն ըսել, շամ կը տարածուածի, որ եթէ իւրդուն երիշ ծովերուն ձիւ շերը բովէ բով երերուին, պիտի կարենան այն պատասանը տալ, զոր տուած են:

Ես փորձեցի հու ի ողին եւ տարակայս փարավեցաւ, երբ Մշեցոց օրինակն յառաջ բերի. եւ զարմանալի Է այս իմ հուցի իսկի գեմ մեծ փաստի զօրութիւն կը զգենու Մեծ. Կ. ի գրչն տակ, առանց կարեւոր նպատակին ուշադրութիւն ընելու:

Ուստի, երբ կըսենք «Առիթ անեցանք Մշեցոց ցցց տալ բորովն (զոր Բեցիկդերէի կողմերէն մեծ ինաւովզ եւ — — մը իսկ ձեռքով կտրեցինք, բերինք) ու ճամանակուու քավերը անկուած իւսալակն հաղամախին.... իսկոյն վերջնական բորովն կամ բորով անունը տուած. իսկ բերած բան բորովն առջեւ պապանձեացան մային, աեւցնելով թէ մենք կաղամախին (կղոմին) չենք ճանչար, լեռները կը լլայ, այս խօսք ցցց կու տայ պարզապէս որ մըր պատական Մշեցիները՝ ընդ որս թերեւա շատ մը վմբու արձակողներ..., չեն կրնար զանազանել իւղամատին ու բորովն, վան զի ա. շատ կը նմանին իւրարու այս ծառերը, եւ բ. շատերը մայն բորով անունը գիտեն, եւ է. վարժ աշքի պէտք կայ զանազանելու համար այս երկուուն իւրարէ: — Մեր ըսածին հասաւատութիւն մը աչա նյին իսկ իրը մեծ հեղմակութիւն յառաջ մերուած վկայութիւննեն: «Գեթ եւ ինքս իւղամատի բառին գործածութեան հանդիպած չմեր իսարերդի մեջ...» Այս վկայութիւններն այն ասեն զօրութիւն կ'ունենային, երբ միեւնայն անձը երիւուծուերն ալ ճանչնար եւ իւրարու համեմատէր, եւ ոչ թէ բառին գործածութիւնն միտուեր չու, որ թերեւա իւրապէս իսկ ծառութ չգտնուի...»:

«Զրի ժխտելու չե այս, այլ %ին 100 դրաւ կը իւնեմ, որ շատ քիւերը եւ այն բուսաբանութեան պարապովները կրնան այս զանազանութիւնն ընել: Ուուսասան, կարին եւն եւն դիմում ըրեր է Մեծ. Կ. եւ պատասխան ընդունելու է, պատասխան զախշակիչ մեզի համար: Բայց թող Պր. Ա. Քշշմշեանց՝ այս իմ յօդուածն կարդալէ ետքը, վմբն մը տայ, թէ ուուս. օւսին բորով չէ, եւ ուուս. ՏՈՈՈԽ իւղամատի չէ: Պր. Քիշմիշեանցն յիշեցի, վան զի այս ժաման միաբան չեն ի գար ուուսահայ բնա-